

गर्भावस्थामा सिकल सेल तथा थ्यालसिमियको जाँच

यस पर्चाले तपाईं सिकल सेल वा थ्यालसिमियको वाहक बन्नुभएको छ कि छैन भनेर पत्ता लगाउन गर्भावस्थामा गरिने जाँचहरूबारे जानकारी गराउनेछ। यदि तपाईं वाहक बन्नुभएको छ भने, तपाईंको शिशुको पिता को पनि जाँच गर्न लगाइन्छ। विभिन्न किसिमका वाहकहरू हुन्छन्। यदि तपाईं र तपाईंको शिशुको पिता दुवैजना 'महत्वपूर्ण प्रकार' को वाहक बन्नुभएको छ भने, तपाईंको शिशुलाई सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर हुनसक्छ।

यो जाँच गराउने या नगराउने तपाईंले रोज्न सक्नुहुनेछ।

यदि तपाईं वा तपाईंको शिशुको पिताको सिकल सेल र थ्यालसिमिय को जाँच पहिला गरिसकेको भएमा, र तपाईंसित आफ्नो नतिजा देखाउने कार्ड छ भने, कृपया आफ्नो मिडवाइफ र चिकित्सकलाई भन्नुहोस्। तपाईंलाई पून स्त्रीनिड जाँच गर्न लगाइनसक्छ।

सिकल सेल डिसअर्डर तथा थ्यालसिमिय मेजर के हुन्?

सिकल सेल डिसअर्डर र थ्यालसिमिय मेजरहरू गम्भिर खाले वंशानुगत रूपमा प्राप्त रगतको खराबीहरू हुन्। यिनिहरूले रक्तकोषको हेमग्लोबिनलाई असर गर्दछन्। शरीर वरिपरि अक्सिजन लैजाने हुनाले हेमग्लोबिन महत्वपूर्ण हुन्छ। यस्तो अवस्था हुने मानिसहरू आजीवन विशेषज्ञको देखभालमा बस्नुपर्छ। हेमग्लोबिनका अरु कम सामान्य, खराबीहरू पनि हुन्छन्।

यिमध्येका धेरैजसो त्यति गम्भिर हुँदैनन्।

सिकल सेल डिसअर्डर

सिकल सेल डिसअर्डर हुने मानिसहरूलाई निम्नअनुसार हुनसक्छ:

- तन्तु र अंगको क्षति तथा विभिन्न प्रकारका लक्षणहरू देखिनसक्छन्;
- गम्भिर पीडाको घटनाहरू हुनसक्छ जसमा उनीहरू अस्पताल पनि बस्नु पर्नसक्छ; तथा
- गम्भिर खाले संक्रमणहरूले आक्रमण सजिलै गर्नसक्ने हुन्छन्।

बिटा थ्यालसिमिय मेजर

बिटा थ्यालसिमिय मेजर भएका मानिसहरूलाई:

- गम्भिर रक्ताल्पताका कारणले हरेक चार देखि छ हप्तामा रगत चाहिन्छ साथै अन्य उपचारहरू पनि चाहिने हुन्छ।

खराबीहरू कसरी वंशगत प्राप्त हुन्छ?

सिकल सेल र थ्यालसिमियहरू वंशानुगत खराबीहरू हुन्। यिनिहरू परिवारको आउने पुस्तामा सर्ने गर्दछन्।

यदि दुवै मातापिताहरूमा सिकल सेल वा थ्यालसिमिय जिन छ भने, उनीहरूको शिशुलाई पनि सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर हुने उच्च सम्भावना रहन्छ (चारमा एकजना, अथवा 25%)।

यदि एकजना मात्र माता वा पितामा सिकल सेल वा थ्यालसिमिय वंशानु छ भने, उनीहरूको शिशुलाई सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर हुने अत्यन्त न्युन सम्भावना रहन्छ। तर शिशु वाहक बन्न भने सक्छ। अर्थात्, माता वा पिता जस्तै, शिशुमा पनि सिकल सेल वा थ्यालसिमिय वंशानु रहनेछ, तर वंशानुले सामान्यतया समस्या उत्पन्न गराउँदैन। वाहक बनेका महिलाहरूलाई कहिलेकाहीँ गर्भावस्थामा समस्या हुनसक्छ। जस्तै, उनीहरूलाई रक्ताल्पता हुने सम्भावना बेसी हुन्छ।

कसलाई असर गर्नसक्छ?

कोहिपनि सिकल सेल वा थ्यालसिमियका वाहक बन्नसक्छन्।

केहि वर्गका मानिसहरूमा सिकल सेल वा थ्यालसिमियको वाहक बन्ने सम्भावना बढी रहन्छ। अर्थात्, यदि, जतिसुकै पुस्ता पुरानो भएपनि, तपाईंको परिवार भूमध्यसागर (जस्तै, साइप्रस, इटली, पोर्तुगल, स्पेन), अफ्रिका, क्यारबियन, मध्यपूर्व, भारत, पाकिस्तान, दक्षिण अमेरिका वा दक्षिण र दक्षिण पूर्व एशियाबाट आएको हो भने तपाईं वाहक बन्ने सम्भावना बढी रहनेछ।

संयुक्त अधिराज्य (UK) तथा आइर्ल्यान्ड गणतंत्रबाट आएका अथवा आफ्ना परिवार त्यहाँबाट आएका मानिसहरूलाई सिकल सेल वा थ्यालसिमियको वाहक बन्ने कुरा असामान्य हुनेछ।

जाँच

जाँच भनेको रगतको जाँच हो, जुन अन्य रगतको जाँचहरूसार्थै प्राय शुरूको गर्भमा गरिन्छ।

सो जाँच सिकल सेल वा थ्यालसिमियको वाहक बन्ने उच्च सम्भावना रहेको महिलाहरूलाई मात्र गराइन्छ। तपाईं यस समूहमा पर्नुहुन्छ कि हुँदैन भनेर हेर्नलाई 'कसलाई जाँच गर्न लगाइन्छ?' हेर्नुहोस्।

तपाईंको प्रसवपूर्व सेवाकै रूपमा, तपाईंलाई रक्ताल्पता छ कि छैन भनेर हेर्ने उद्देश्यले तपाईंको हेमग्लोबिन स्तर जाँच गर्न तपाईंलाई एउटा नियमित रगत जाँचहरू गर्न लगाइन्छ (एउटा पूर्ण रक्तसंख्या गणना)। पूर्ण रक्तसंख्या गणनाद्वारा कुनै कुनै प्रकारको थ्यालसिमियहरूको पनि पत्ता लाग्नसक्छ।

पूर्ण रक्तसंख्या गणना जाँचको हिस्साको रूपमा तपाईंले थ्यालसिमियको जाँच गराउन चाहनुहुन्छ वा हुँदैन भनेर मिडवाइफले तपाईंलाई सोध्नेछिन्। यदि तपाईंको पूर्ण रक्तसंख्या गणना जाँचअनुसार तपाईं थ्यालसिमियको वाहक भएको अनुमान लागेमा, प्रयोगशालामा सिकल सेल डिसअर्डर र थ्यालसिमियको लागि तपाईंको रगतको जाँच पनि गर्न सकिन्छ।

जाँच कसलाई गर्न लगाइन्छ?

यदि निम्नअनुसार भएमा तपाईंलाई जाँच गर्न लगाउनुपर्छ:

- तपाईं वा तपाईंको पार्टनरको परिवारमा सिकल सेल वा थ्यालसिमिय भएको घटना भएमा;
- तपाईं, तपाईंको पार्टनर, परिवारको कुनैपनि व्यक्ति, वा तपाईंको पार्टनरको परिवारको कुनैपनि व्यक्ति, जतिसुकै पुस्ता पहिलाको भएपनि, संयुक्त अधिराज्य (UK) तथा आइर्लैंड गणतंत्र देखि बाहेकका अन्य कुनैपनि स्थानबाट आएको भएमा;
- तपाईं वा तपाईंको पार्टनरलाई तपाईंको परिवारको इतिहासबारे थाहा नभएको – जस्तै तपाईं वा तपाईंको साथीलाई गोद लिइएको भए; अथवा
- तपाईंलाई कुनै कारण पत्ता लगाउन नसकिएको रक्ताल्पता भएको छ।

गर्भावस्थामा सिकल सेल तथा थ्यालसिमियको जाँच गराउँदा के के फाइदाहरू हुन्छन्?

यदि तपाईं सिकल सेल वा थ्यालसिमियको वाहक बन्नुभएको छ भने, गर्भावस्थामा उचित प्रकारको सेवा पाउनलाई यसबारे पता लगाउन जरूरी हुनेछ।

आफ्ना शिशुले सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर प्राप्त गर्ने उच्च सम्भावना रहेको थाहा हुने महिलाहरूले शिशुलाई असर गरेको छ कि भनेर हेर्न एउटा निदानात्मक जाँच गराउनसक्छन्। यो कोरियनिक भिलस स्याम्प्लड (CVS) वा अमाइनोसिन्टसिसद्वारा गर्न सकिन्छ। यदि शिशुलाई असर गरेको छ भने, गर्भ राख्नु वा नराख्नु भनेर महिलाले निर्णय गर्नसकिन्छन्।

गर्भावस्थामा सिकल सेल र थ्यालसिमियको जाँच गराउँदा के के बेफाइदाहरू हुन्छन्?

जाँच गराउनाले तपाईं सिकल सेल वा थ्यालसिमियको वाहक भएको थाहा पाएमा तपाईंलाई चिन्तिति बनाउन सक्नेछ। शिशुलाई असर गरेको छ कि छैन भनेर पता लगाउनलाई केहि महिलाहरूलाई निदानात्मक जाँच गर्न लगाइन्छ। निदानात्मक जाँचहरूद्वारा गर्भपात हुनसक्ने भएकोले, धेरै महिलाहरूलाई यो निर्णय लिन गाह्रो हुन्छ। यसबेला निर्णय गर्न गाह्रो हुने भएकोले केहि महिलाहरू त आफूले स्क्रिनिङ जाँच नै नगराएको भएपनि हुनेथ्यो भन्ने ठान्दछन्।

मैले सिकल सेल र थ्यालसिमियको लागि रगत जाँच गराउनुपर्छ?

जाँच गराउनु या नगराउनु भनेर तपाईंले मात्र निर्णय गर्न सक्नुहुनेछ। केहि महिलाहरू आफ्ना शिशुलाई सिकल सेल वा थ्यालसिमिय छ भने पता लगाउन चाहन्छन् तर अरुहरू भने चाहँदैनन्। जाँचको नतिजाले गर्दा तपाईंले थप जाँचहरू गर्नुपर्ने हुनाले तपाईंलाई जाँच गराउनाले चिन्ता थपिनसक्छ।

रगत जाँच कहाँ गरिन्छ?

तपाईंले जाँच कहाँ गराउन सक्नुहुन्छ भनेर तपाईंको मिडवाइफले तपाईंलाई जनाउनेछिन्।

नतिजाहरू

के मेरो नतिजा गोपनीय रहनेछ?

NHS ले सम्पूर्ण जाँचका नतिजाहरूलाई गोपनीय राख्दछ। तपाईंको जाँचको नतिजालाई NHS का कतिजना मानिसहरूले हेर्नसक्छन् भन्ने कुरा अस्पतालको नीतिअनुसार फरक पर्नसक्छ। तपाईंको मिडवाइफले तपाईंलाई स्थानीय व्यवस्थाबारे बताउन सक्नेछिन्।

मेरो जाँचको नतिजा मैले कसरी पाउनेछु?

तपाईंको मिडवाइफ, चिकित्सक, वा स्थानीय सिकल सेल र थ्यालसिमिय केन्द्रका सल्लाहकारले तपाईंलाई तपाईंको नतिजा दिनेछन्।

नतिजाले मलाई के जानकारी दिन्छ?

यदि नतिजाअनुसार तपाईं वाहक नभएको थाहा लागेमा, तपाईंको शिशुलाई सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर हुने सम्भावना अत्यन्त न्युन हुनेछ। जाँच अत्यन्त सटिक हुने भएतापनि, कुनै कुनै नतिजाहरू भने त्यति बुझ्न नसकिने हुन्छ। यदि यस्तो भएमा, तपाईंलाई अर्को जाँच गर्न लगाइन्छ।

यदि नतिजाअनुसार तपाईं वाहक वा सम्भाव्य वाहक भएको थाहा लागेमा, तपाईं विशेषज्ञ नर्स वा चिकित्सकसित कुरा गर्न सक्नुहुनेछ र उनीहरूले तपाईंलाई थप जानकारीहरू दिनेछन्। उनीहरूले तपाईंको शिशुको पिता वाहक हुनुहुन्छ कि भनेर पत्ता लगाउने उद्देश्यले वहाँको पनि जाँच गराउने सल्लाह दिनेछन्। यदि वहाँको जाँचको नतिजाअनुसार वहाँ वाहक नभएको थाहा लागेमा, तपाईंको शिशुलाई सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर हुने सम्भावना अत्यन्त न्युन हुनेछ।

मेरो शिशुको पिता पनि वाहक हो भने के हुनेछ?

यदि नतिजाअनुसार तपाईंको शिशुको पिता वाहक भएको थाहा लागेमा, तपाईंको शिशुलाई सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर हुने सम्भावना चारमा एक (अथवा 25%) रहनेछ। तपाईंको शिशुलाई असर गरेको छ कि छैन भनेर पत्ता लगाउन तपाईंले थप जाँचहरू गर्ने या नगर्ने भनेर त्यसपश्चात निर्णय गर्न सक्नुहुनेछ। यी नतिजाहरूलाई निदानात्मक जाँचहरू भनिन्छ। यदि तपाईंले थप जाँचहरू नगराउने विचार गर्नुभएमा, तपाईंको शिशुलाई जन्मको समयमा सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजरका लागि जाँच गर्न सकिन्छ। अर्थात् उसलाई असर गरेको छ भने, चाँडै उपचार शुरू गर्न सकिनेछ।

निदानात्मक जाँचहरू के के हुन्?

कोरियनिक भिलस स्याम्प्लड (CVS) र अमाइनोसिन्टसिस

CVS र अमाइनोसिन्टसिस हरू निदानात्मक जाँचहरू हुन्। यिनिहरू सिकल सेल डिसअर्डर र थ्यालसिमिय मेजरको जाँच गर्ने सटिक विधिहरू हुन्। तपाईंले निदानात्मक जाँच गराउने विचार गर्नुभएमा, प्रयोगशालामा सटिक निदान गर्न सकियोस भनेर तपाईं र शिशुको पितालाई अर्को रगतको नमुना दिन लगाइनेछ।

CVS भनेको के हो?

CVS भनेको गर्भावस्थामा तपाईंको सालनाल (जन्मपछि) बाट चिकित्सकले अलिकति तन्तु निकाल्ने एउटा प्रक्रिया हो। तपाईंको शिशुको क्रोमोसमको जाँच गर्नलाई यो तन्तुको कोषलाई प्रयोगशालामा जाँच गरिनेछ। तपाईंले सामान्यतया गर्भावस्थाको 11 देखि 14 हसामा CVS गराउन सक्नुहुनेछ। तैपनि, विशेष परिस्थितिहरूमा तपाईंले 14 हसापछि पनि गराउन सक्नुहुन्छ।

तपाईंले CVS गराउनुभएमा, तपाईंको गर्भपतन हुने 2% खतरा रहनेछ (अर्थात् जाँच गराउने 50 जनामा एकजना महिलाले आफ्नो शिशु गुमाउनु पर्नसक्छ)।

अमाइनोसिन्टसिस भनेको के हो?

अमाइनोसिन्टसिस भनेको गर्भाशयमा शिशुको वरिपरिबाट लगभग 15 देखि 20 मिलिलिटर (अर्थात, तीन देखि चार चियाचम्चा) एम्नियोटिक रस झिक्ने एउटा प्रक्रिया हो। यो तरल पदार्थमा रहेको तपाईंको शिशुको कोषलाई प्रयोगशालामा जाँच गर्न सकिनेछ।

तपाईं 15 वौं हप्ताको गर्भवती भएपछि यो गर्न सकिन्छ।

अमाइनोसिन्टसिसमा केहि जोखिमहरू पनि रहन्छ। यसले गर्दा लगभग 100 गर्भहरूमध्ये एउटाको (1%) गर्भपात हुनसक्छ।

निदानात्मक जाँचहरूबाट सम्भावित नतिजाहरू के के हुनसक्छ?

तपाईंले CVS वा अमाइनोसिन्टसिस गराउनुभएमा, नतिजाले निम्नअनुसार देखाउन सक्नेछ:

- तपाईंको शिशुलाई यो समस्या छैन; वा
- तपाईंको शिशुलाई सिकल सेल डिसअर्डर वा थ्यालसिमिय मेजर छ। सिकल सेल वा थ्यालसिमिय मेजर भएको शिशुलाई जन्माउने तयारी गर्नु अथवा गर्भ नराख्नु भनेर तपाईंले त्यसपछि निर्णय गर्न सक्नुहुनेछ।

CVS र अमाइनोसिन्टसिसले क्रोमोसमसम्बन्धी अन्य खराबीहरूको पनि पता लगाउन सक्नेछ तथा तपाईंले थप जानकारीहरू CVS तथा अमाइनोसिन्टसिस पर्चामा पाउन सक्नुहुनेछ।

बढी जानकारी

तपाईंले सिकल सेल तथा थ्यालसिमियबारे बढी जानकारीहरू तपाईंको मिडवाइफ वा अस्पतालको चिकित्सक (तपाईंको प्रसूति विशेषज्ञ) बाट पाउन सक्नुहुनेछ।

अन्य संस्थाहरू

सिकल सेल सोसाइटी

वेबसाइट: www.sicklecellsociety.org

UK थ्यालसिमिय सोसाइटी

वेबसाइट: www.ukts.org

© प्रतिलिपिअधिकार 2010 पब्लिक हेल्थ वेल्स NHS ट्रस्ट। सर्वाधिकार सुरक्षित।
प्रतिलिपिअधिकारको स्वामीको स्वीकृतिबिना पूर्ण रूपमा वा आंशिक रूपमा पनि यसको
प्रतिलिपि बनाउन सकिनेछैन।

www.antenatalscreening.org

अप्रैल 2010

ST 9^{वाँ} संस्करण